

Om etablering og drift af konventionelle og økologiske æbleplantager

Ørum, Jens Erik

Publication date:
2010

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Ørum, J. E., (2010). *Om etablering og drift af konventionelle og økologiske æbleplantager*, 3 s., nov. 07, 2010.
FOI Udredning, Nr. 2010/23

FOI Udredning

Om etablering og drift af
konventionelle og økologiske
æbleplantager

Jens Erik Ørum

FOI Udredning 2010 / 23

Om etablering og drift af konventionelle og økologiske æbleplantager

Forfatter: Jens Erik Ørum

Udarbejdet for FødevareErhverv i henhold til aftale mellem Fødevareøkonomisk Institut og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om myndighedsberedskab 2010

Fødevareøkonomisk Institut

Københavns Universitet

Rolighedsvej 25

1958 Frederiksberg

www.foi.life.ku.dk

Om etablering og drift af konventionelle og økologiske æbleplantager

Notat udarbejdet til FERV af 7. november 2010.

Jens Erik Ørum

Fødevarerøkonomisk Institut. KU

Dyrkningssystem og baggrund

Med nuværende praksis, lavt voksende grundstammer, produceres æbler allerede første år efter plantning, og der høstes fuldt udbytte allerede tredje år. Der udplantes lidt tættere i de konventionelle plantager, men ellers er der stort set samme omkostninger til etablering af konventionelle og økologiske æbleplantager. Der anvendes i øvrigt samme pæle og bindingsmateriale, men i princippet skal der udplantes økologiske æbletræer. Da der ikke er økologiske æbletræer til rådighed, er det imidlertid tilladt (og meget billigere) også at udplante konventionelle æbletræer i de økologiske plantager. Ved en vurdering af støttemulighederne og rentabiliteten, skal det tages i betragtning, at der høstes udbytte i fire af de fem første år efter etableringen. Det kan have betydning for, om nye plantager vil blive etableret konventionelt med henblik på en senere omlægning, eller etableres som økologiske fra starten.

Svenske analyser

Etableringsomkostninger og driftsøkonomi for konventionelle og økologiske æbleplantager er godt beskrevet i en rapport fra det svenske Jordbruksverket (Jordbruksverket 2010). Det vurderes (Maren Korsgård), at rapportens metoder og priser (korrigeret for kursforskel) er aktuelle og relevante for danske forhold.

I det følgende anvendes, hvor ikke andet er nævnt, svenske kroner, SEK (100 SEK = 80 DKK). Det koster

Beregningerne er baseret på moderne dyrkningssystemer (tæt beplantning og lavt voksende grundstammer) samt sydsvenske udbytter og dyrkningsforhold. Etablering af en nyplantning med 2.600–3.200 træer pr. hektar koster 330 000–370 000 SEK pr. ha inklusive arbejdsomkostninger.

Størrelse af plantagen har en stor betydning for plantagens produktionsomkostninger og rentabilitet, idet maskiner og arbejdskraft udnyttes bedre i en stor plantage. De følgende beregninger er baseret på en stor plantage (20 ha).

For konventionel æbleproduktion med et udbytte på 40 tons pr. ha, er produktionsomkostningerne beregnet til 4,76 SEK pr. kg usorteret frugt før lagring og sortering. Frasorteret frugt er vurderet til 1,50 SEK pr. kg.

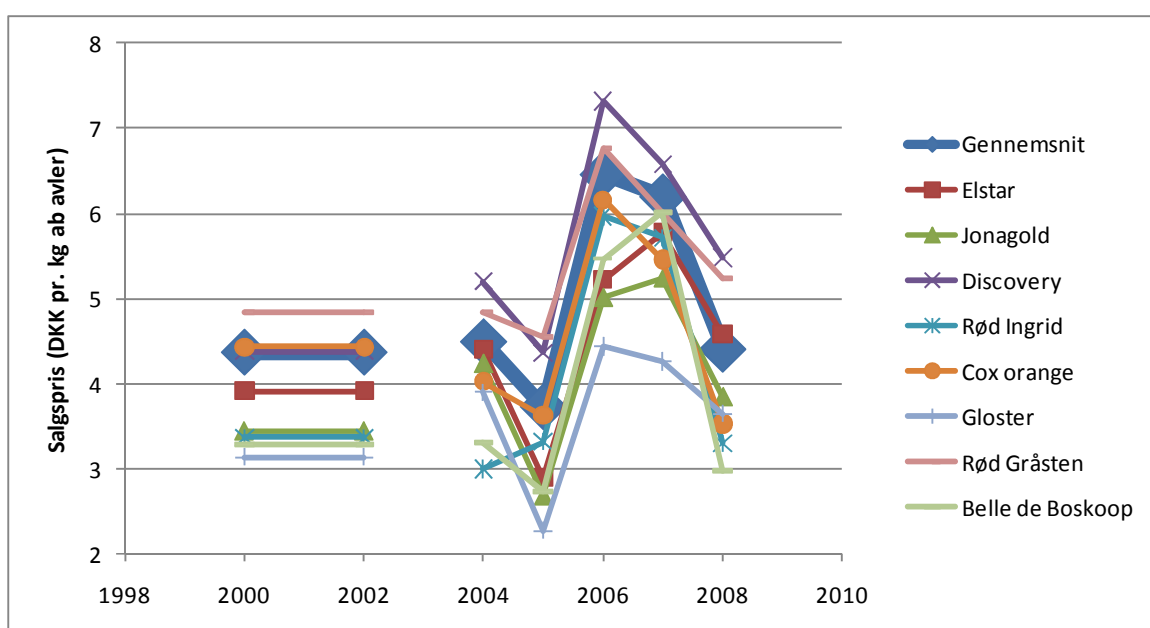
Produktionsomkostningerne pr. kg frugt er ca. dobbelt så høje i den økologiske æbleproduktion. Med et udbytte på 22 tons pr. ha er de økologiske produktionsomkostninger beregnet til 9,61 SEK pr. kg usorteret frugt. 15 tons er egnet til konsum og 7 tons er frasorteret industrifrugt, der vurderes til 2 SEK pr. kg.

De højere produktionsomkostninger skyldes først og fremmest lavere udbytter, men også større behov for arbejdskraft til ukrudtsbekæmpelse og sortering af frugt. Følsomhedsanalyser har desuden vist, at de økologiske produktionsomkostninger er særligt påvirkede af variation i udbytter og arbejdskraftbehov.

De totale produktionsomkostninger for løst pakket frugt (dyrkning, sortering, lagring og pakning) er 8,16 SEK pr. kg konventionel frugt og 13,01 SEK pr. kg økologisk frugt.

Behov for dansk udbytte- og prisstatistik

Prisvariationen (ab avler priser) for konventionelle æblesorter fremgår af Jordbrugets Prisforhold (Danmarks Statistiks 2009) (figur 1.).

Pigeonæbler, som har en meget pris, er ikke vist i figuren, men indgår i gennemsnitte. Det viste gennemsnit er i øvrigt et simpelt gennemsnit, der ikke er vægtet med hverken areal eller mængder. De viste priser for 2000 til 2002 er et gennemsnit for perioden 2000-2002. Der beregnet en standardafvigelse på 1,11 DKK pr. kg svarende til 23 % af den gennemsnitlige salgspris.

For at få et mere dækkende billede af behovet for og effekten af økonomisk støtte til økologisk æbleproduktion, vil det være relevant at undersøge variationen i udbytter og priser for konventionelle og økologiske æbler. Det har imidlertid ikke været muligt at inddrage sammenlignelige udbytte- og prisvariationer for konventionelle og økologiske æbler i nærværende analyse. Mulighederne er ikke fuldt udtømte, men tidskrævende.

Diskussion af støttemuligheder

Etableringsomkostningerne kan antages at være ens for økologiske og konventionelle æbleplantager. Ved at give en væsentlig støtte (fx 50% støtte og 50% medfinansiering) til etablering af økologiske æbleplantager, vil det på grund af de generelt store etableringsomkostninger på mere end 250.000 DKK pr. ha være muligt at give et stort engangstilskud, der dels kan kompensere for de efterfølgende større økologiske produktionsomkostninger, dels kan kompensere for en **eventuel** dårligere økonomi (gennemsnit og variation i udbytte, kvalitet og økologisk merpris) i den økologiske produktion.

En etableringsstøtte på fx 50 %, svare til 125.000 DKK pr. ha, vil kunne kompensere for en prisforskel (produktionsomkostninger eller nettoudbytte) på ca. 60 øre pr. kg frugt over en periode på 10 år. Det er i øvrigt vanskeligt at vurdere, hvorledes en sådan støtte vil blive kapitaliseret og fordelt mellem avler, grossist, forretning og forbruger.

Kilder:

Jordbruksverket (2010). Ekonomi i fruktodling - Kalkyler för äpple. Jordbruksinformation 5 – 2010:

http://www2.jordbruksverket.se/webdav/files/SJV/trycksaker/Pdf_jo/jo10_5.pdf

Jordbrugets Prisforhold 2009, Danmarks Statistik:

<http://www.dst.dk/Vejviser/dokumentation/KT3Rb/Jordbrugets-prisforhold.aspx>

Personlig kontakt til Inger Larsen, Danmarks Statistik

Personlig kontakt til økologikonsulent Maren Korsgård, GEFION .